

לעם ישראל על שמאסו בנבואת האמת ובטחו בעושיק ובדברים נלוזים [פרק ל פסוקים יג יד]:

"לכן יהיה לכם העון הזה כפרץ [של חומה] נופל, נבעה [הפרץ] בחומה נשגבה, אשר פתאם לפתע יבוא שברה.

ושברה כשבר נבל יוצרים, [ותהיה השבירה להסיסים כה קטנים, עד כי] לא ימצא במכותתו [בין שברי החרסים, אפילו] הרש [אחד הראוי] לחתות [בו גחלת] אש מיקוד.

[וכן לא ימצא בין שברי החרסים חרס אשר יהיה ראוי] לחשוף [לדלות בן] מים מגבא [מגומא של מים]".

אמר ליה רבי יוסי: וכי משם ראיה לדברך?

אדרבה, הרי בסיפא דקרא כתיב שלא ימצא חרס אשר ראוי "לחשוף [לדלות בן] מים מגבא [מגומא של מים]".

הרי שהחרס משמש גם לקבלת מים, וזה הוא שיעורו, להתחייב על הוצאתו בשבת בשיעור הראוי לקבל בו רביעית מים.

גמרא:

ומקשינן: הרי מסתברא, מסתבר מלשונם של רבי יוסי ורבי מאיר במשנה, כי שיעורא דרבי יוסי — נפיש, גדול משיעורא דרבי מאיר.

שהרי רבי מאיר אמר "לחתות בו גחלת" מבלי שיפרש בו שיעור כל שהוא. ומשמע, אפילו אם ראוי לחתות בו גחלת אחת. והוא

אמר ליה רב אשי: הכי קאמרי רבנן: יסיח דעתו מדברים אחרים.

אמר רב ירמיה מדיפתי: לדידי חזי לי ההוא טייעא ישמעאלי דקם ויתיב וקם ויתיב, עד דשפך את יציאותיו בקדירה.

תנו רבנן: הנכנס לסעודת קבע, וגנאי הוא לו לקום באמצע הסעודה אם יצטרך לנקביו — יהלך עשרה פעמים של ארבע ארבע אמות כל פעם, ובין כל פעם ישב ויבדוק עצמו. שההילוך מועיל ליציאת נקבים.

ואמרי לה: ארבעה פעמים של עשר עשר אמות, שכך עדיף, שהולך יותר בכל פעם, ונפנה, ואז הוא נכנס לסעודה וישב במקומו.

מתניתין:

חרם — שיעור הוצאתו הוא כדי ליתן בין פצים לחברו [כשמסדרים עמודים או קורות אחד על גבי השני נוצר חלל בין זה לזה ומניחים שם חרס כדי שלא יתעקם העליון, וזהו שיעור החרס שחייבים על הוצאתו בשבת], דברי רבי יהודה.

רבי מאיר אומר: כדי לחתות בו את האור, להעביר בו גחלים ממקום למקום.

רבי יוסי אומר: כדי לקבל בו רביעית מים.

אמר רבי מאיר: אף על פי שאין ראיה לדבר שהחרס משמש לחתיית גחלת מהאור — זכר לדבר יש בנבואתו של ישעיה הנביא.

שנאמר בדברי נבואתו של ישעיה הנביא